

Innst. S. nr. 36

(2003-2004)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Dokument nr. 8:105 (2002-2003)

Innstilling fra næringskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Øystein Hedstrøm, Per Sandberg, Lodve Solholm og Øyvind Korsberg om å fravike kravet til å inneha matfiskkonsesjon for produksjon av rogn fra kjønnsmoden laks og regnbueørret

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Fiskeridepartementet krever at en bedrift som ønsker å starte med produksjon av rogn og eventuelt olje eller andre produkter av laks eller regnbueørret, må inneha matfiskkonsesjon etter fiskeoppdrettsloven § 6, jf. § 3. Forslagsstillerne finner det urimelig at fordi en ikke har en egen konsesjonsordning for oppdrett med tanke på rognproduksjon, stilles det krav om egen matfiskkonsesjon. Fisken vil ikke være salgbar som matfisk ettersom den ikke vil ha den kvalitet, farge og konsistens som markedet krever av disse fiskeslagene. Det en derimot kan produsere som et biprodukt av denne fisken, er fiskeolje av meget høy kvalitet. Når det gjelder oppdrett av laks eller ørret til rognproduksjon, må det være tilstrekkelig at en stiller krav hva angår forurensning (utslippstillatelse) samt krav om forsvarlige veterinære forhold.

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

"Stortinget ber Regjeringen gi tillatelse for produksjon av rogn fra kjønnsmoden regnbueørret og laks uten å stille andre krav enn det som fremkommer av utslippstillatelse og veterinære hensyn."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Olav Akselsen, Bendiks H. Arnesen, Grethe Fosli og Aud Gaun-

dal, fra Høyre, Ivar Kristiansen, Michael Momyr og Erlend Nornes, fra Fremskrittspartiet, Øystein Hedstrøm og Lodve Solholm, fra Sosialistisk Venstreparti, Åsa Elvik og Inge Ryan, fra Kristelig Folkeparti, Rigmor Andersen Eide og Olaf Gjedrem, og fra Senterpartiet, Odd Roger Enoksen, viser til brev fra Fiskeridepartementet av 23. oktober 2003 (vedlagt) som er en vurdering av Dokument nr. 8:105 (2002-2003). Her vises det til at departementet har latt det være opp til den enkelte næringsaktør å bestemme hvorledes produksjonen skal innrettes innenfor den tillatelse som er gitt, herunder også hvilken type produkter som skal produseres. Det vises også til at Fiskeridepartementet har en restriktiv praksis med hensyn på å tildele konsesjoner for oppdrett av laks og ørret - konsesjonene er antallsbegrenset, det kreves vederlag for konsesjonene og tildelingen skjer gjennom egne tildelingsrunder. Denne praksisen har sin bakgrunn i markedssituasjonen for laks og ørret, der fiskekjøttet er det sentrale.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, er enig i at rogn av ørret og laks ikke kan ansees som et produkt som konkurrerer med fiskekjøtt av ørret og laks, men flertallet mener likevel at en produksjon av rogn må knyttes til et konsesjonssystem og ikke bare til reglene om utslipp og til de veterinære hensyn. Dette er viktig bl.a. av markedshensyn.

Komiteen anmoder Regjeringen i forbindelse med gjennomgangen av havbruksloven å vurdere om rognproduksjon kan unntas fra kravet om matfiskkonsesjon.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil påpeke den marine næringens viktighet for norsk verdiskaping, og at denne næringen skal være et av de store fremtidige satsningsområder for kommende generasjoner nordmenn. For at denne næringen

skal kunne utvikle seg til å bli den ledende i verden, er det av avgjørende viktighet at myndighetene legger opp til en politikk som ikke unødvendig legger begrensninger for næringens videre vekst og utvikling. Disse medlemmer mener at forslagsstillerne peker på et område hvor lovregler setter begrensninger for aktørene i næringen, som hindrer en positiv utvikling som kan bidra til utvikling av nye produkter. Disse medlemmer synes det er positivt at flertallet er enig i at rognproduksjon ikke kan anses som et konkurrerende produkt til fiskekjøtt. Videre er det positivt at flertallet fremhever viktigheten av at det utarbeides et nytt regelverk for FoU-konsesjoner. FoU er et av de viktigste virkemidler for å skape en robust og fremtidsrettet fiskerinæring. Disse medlemmer er imidlertid av den oppfatning at det allerede nå bør kunne gis vederlagsfrie konsesjoner til dette formålet som en forsøksordning. Disse medlemmer viser for øvrig til forslaget og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gi tillatelse for produksjon av rogn fra kjønnsmoden regnbueørret og laks uten å stille andre krav enn det som fremkommer av utslippstillatelse og veterinære hensyn."

"Stortinget ber Regjeringen tildele en vederlagsfri konsesjon for produksjon av rogn av kjønnsmoden laks og regnbueørret, slik at det kan gjøres et forsøk på å utvikle et marked for et slikt produkt."

Komiteen er enig med departementet i at konsesjoner for oppdrett av laks og ørret til særskilte formål reiser flere spørsmål, og komiteen er tilfreds med at det skal opprettes et utvalg med mandat til å utarbeide nytt regelverk for FoU-konsesjoner samt finne løsninger for å implementere konsesjoner til særskilte formål, herunder konsesjoner der produksjonen av matfisk ikke utgjør hovedformålet med konsesjonen.

Komiteen er enig med forslagsstillerne i at det er viktig å satse på fiskeri- og oppdrettsnæringen i tida framover og at det må satses på nyskaping i denne forbindelse.

Komiteen henstiller derfor til Regjeringen om å sette fortgang i det utvalgsarbeidet som bl.a. skal vurdere regelverket for konsesjoner i oppdrettsnæringa.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen gi tillatelse for produksjon av rogn fra kjønnsmoden regnbueørret og laks uten å stille andre krav enn det som fremkommer av utslippstillatelse og veterinære hensyn.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen tildele en vederlagsfri konsesjon for produksjon av rogn av kjønnsmoden laks og regnbueørret, slik at det kan gjøres et forsøk på å utvikle et marked for et slikt produkt.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteens tilråding fremmes av samtlige av komiteens medlemmer unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument nr. 8:105 (2002-2003) - forslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Øystein Hedstrøm, Per Sandberg, Lodve Solholm og Øyvind Korsberg om å fravike kravet til å inneha matfiskkonsesjon for produksjon av rogn fra kjønnsmoden laks og regnbueørret - vedlegges protokollen.

Oslo, i næringskomiteen, den 13. november 2003

Olav Akselsen
leder

Bendiks H. Arnesen
ordfører

Vedlegg

Brev fra Fiskeridepartementet v/statsråden til næringskomiteen, datert 23. oktober 2003

Dokument nr. 8:105 (2002-2003)

Det vises til brev av 8. oktober 2003 fra Stortinget v/ Næringskomiteen til Fiskeridepartementet.

I brevet fremkommer det at Næringskomiteen for tiden har til behandling forslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Øystein Hedstrøm, Per Sandberg, Lodve Solholm og Øyvind Korsberg om å fravike kravet til å inneha matfiskkonsesjon for produksjon av rogn fra kjønnsmoden laks og regnbueørret.

Fiskeridepartementet ønsker å knytte noen kommentarer til departementets forståelse av oppdrettsloven § 6. Bestemmelsen omhandler oppdrett av "matfisk" av laks og ørret. Ordlyden isolert sett henspeiler kun på fisk brukt direkte som næringsmiddel. Ser man bestemmelsen i sammenheng med reguleringen ellers av lakse- og ørretproduksjon fremkommer det at begrepet er en motsats til begreper som stamfisk og settefisk. Begrepet henspeiler på bestemt stadium i lakse- og ørretproduksjon, hvor slutt-produktets beskaffenhet er av underordnet betydning. En forsvarlig juridisk forståelse er således at bestemmelsens ordlyd bør tolkes utover en snever forståelse av begrepet "matfisk".

En formålbetraktning ved bestemmelsen er at man trenger et forvaltningsregime for denne delen av produksjonen av bl.a. markedshensyn. I den grad produksjon av laks og ørret direkte eller indirekte har betydning for markedets utbud av artene bør en slik produksjon omfattes av bestemmelsen. Dette medfører at produksjon som også har en latent og innebygget mulighet for å påvirke utbudet bør omfattes. Dette selv om produksjonen i utgangspunktet ikke er ment å komme i konflikt med dette formålet med bestemmelsen fordi produktene er andre enn matfisk i snever forstand. Departementet er derfor av den oppfatning at den produksjonen som stortingsrepresentantene viser til, forutsetter vanlig matfiskkonsesjon. For øvrig har departementet latt det være opp til den enkelte næringsaktør å bestemme hvorledes produksjonen skal innrettes innenfor den tillatelse som er gitt, herunder også hvilke type produkter som skal produseres.

Fiskeridepartementet har i dag en restriktiv praksis med hensyn på å tildele konsesjoner for oppdrett av laks og ørret - konsesjonene er antallsbegrenset, det kreves vederlag for konsesjonene og tildeling skjer gjennom egne tildelingsrunder. Praksisen har sin bak-

grunn i markedssituasjonen for laks og ørret der fiskekjøttet er det sentrale. Ørretrogn må anses som et produkt som ikke konkurrerer med fiskekjøtt av ørret, men produksjon av alternative produkter vil nødvendigvis innebære at det som biprodukt produseres fiskekjøtt. Konsesjoner til denne typen produksjon og til andre produkter vil i så måte ligge i grenselandet mot utnyttelse av biprodukter.

Fiskeridepartementet er opptatt av å legge til rette for nærings- og produktutvikling gjennom utarbeidelse av hensiktsmessige regelverk for tildeling av særskilte konsesjoner. Departementet vil i denne sammenheng bemerke at det fra enkelte hold er aktualisert et behov for tillatelser til produksjon av andre produkter enn fiskekjøtt av laks og ørret.

Konsesjoner for oppdrett av laks og ørret til særskilt formål reiser flere spørsmål som bør belyses gjennom alminnelig høring. Dette gjelder særlig forholdet til ordinære lakse- og ørretkonsesjoner, om det skal ytes vederlag, ulike konsekvensvurderinger, tildelingskriterier osv. Mens ordinære konsesjoner er en standardisert størrelse, vil konsesjoner til særskilt formål trenge en grundigere vurdering der vilkårene tilpasses behovene i det enkelte tilfellet. Retningslinjene for slik tilpasning bør skje gjennom forskrift fordi dette også vil gjøre det enklere for brukerne å forutberegne sin egen rettsstilling.

Departementet vil som ledd i prosessen med ny havbrukslov opprette et utvalg med mandat til å utarbeide nytt regelverk for FoU-konsesjoner samt finne løsninger for å implementere konsesjoner til særskilte formål, herunder konsesjoner der produksjonen av matfisk ikke utgjør hovedformålet med konsesjonene. Departementet vil bl.a. invitere næringsorganisasjonene til å delta i utvalget.

Det vil ta noe tid før regelverket er på plass. I mellomtiden vil det være opp til Fjordlaks Aqua AS å avgjøre om selskapet ønsker å prioritere rognproduksjon innenfor eksisterende produksjonsvolum slik selskapet allerede har gjort i over 20 år. Dette er meddelt selskapet sammen med informasjon om at selskapet også kan søke om en eller flere konsesjoner ved høstens tildelingsrunde for konsesjoner til oppdrett av laks og ørret i sjøvann.

